

UCHWAŁA Nr 151 RADY MINISTROW

z dnia 30 lipca 1971 r.

w sprawie organizacji przyjmowania, rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków.

Na podstawie art. 156 Kodeksu postępowania administracyjnego Rada Ministrów uchwala, co następuje:

Przepisy ogólne.

§ 1. 1. Uchwała reguluje organizację przyjmowania, rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków wnoszonych przez obywateli oraz organizacje zawodowe, samorządowe, spółdzielcze i inne organizacje społeczne do ministerstw, urzędów centralnych i podporządkowanych im organów terenowych, prezydium rad narodowych i ich organów, zjednoczeń i jednostek równorzędnych, terenowych organów administracji państwowej nie podporządkowanych radom narodowym, przedsiębiorstw i instytucji państwowych oraz innych państwowych jednostek organizacyjnych, zwanych w dalszym ciągu „organami państwowymi”.

2. Przepisy uchwały stosuje się odpowiednio do skarg i wniosków wnoszonych do organizacji zawodowych, samorządowych, spółdzielczych i innych organizacji społecznych w związku z załatwianiem przez te organizacje z mocy prawa spraw indywidualnych z zakresu administracji państwowej.

3. Przepisy uchwały stosuje się również:

- 1) do skarg i wniosków przekazanych właściwym organom państwowym przez redakcje prasowe, radia, telewizji i przez organizacje zawodowe, samorządowe, spółdzielcze i inne organizacje społeczne,
- 2) do artykułów, notatek i innych opublikowanych wiadomości, jeżeli posiadają znamiona skargi lub wniosku i zostały przesłane właściwym organom państwowym przez redakcję prasową, radia, telewizji.

§ 2. 1. Każdy organ państwowy jest obowiązany rozpatrywać zgłoszone skargi i wnioski i załatwiać je w ramach swojej właściwości.

2. Skargę (wniosek), adresowaną do określonego organu państwowego i przesłaną w odpisie innemu organowi, rozpatruje i załatwia w ramach swojej właściwości organ, do którego była ona adresowana.

3. Każdy organ państwowy jest obowiązany zapewnić należytą organizację przyjmowania, rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków. W szczególności w każdym organie państwowym przyjmowanie, ewidencjonowanie i okresowa kontrola terminowego załatwiania skarg i wniosków powinny być powierzone określonej komórce organizacyjnej (stanowisku pracy) oraz imiennie wyznaczonym odpowiedzialnym pracownikom.

4. Rozpatrywanie i załatwianie merytoryczne skarg i wniosków należy do jednostek organizacyjnych, właściwych ze względu na przedmiot sprawy.

5. Skargi i wnioski, niezależnie od sposobu ich wniesienia, powinny być ewidencjonowane oddzielnie od pozostałych spraw w sposób ułatwiający kontrolę przebiegu i terminowości załatwienia.

§ 3. 1. Jeżeli organ państwowy, do którego wniesiono skargę lub wniosek, jest niewłaściwy w sprawie, powinien niezwłocznie, nie później jednak niż w terminach określonych w Kodeksie postępowania administracyjnego, przekazać ją do organu właściwego, zawiadamiając o tym wnoszącego skargę (wniosek).

2. Jeżeli skarga lub wniosek zostały wniesione do organu niewłaściwego, a organu właściwego nie można ustalić na podstawie treści skargi (wniosku), albo gdy z treści skargi wynika, że właściwymi w sprawie są organy wymiaru sprawiedliwości, organ państwowy, do którego skargę (wniosek) wniesiono, zwraca wnoszącemu skargę (wniosek) w terminie 7 dni z odpowiednim wyjaśnieniem.

3. Skarga niewłaściwie skierowana nie może być przekazana według właściwości organowi, którego bezpośrednio dotyczy, lecz tylko jego organowi nadrzędnemu lub sprawującemu bezpośredni nadzór.

4. Organy państwowe określone w art. 159 Kodeksu postępowania administracyjnego, przekazując w trybie art. 162 Kpa skargi do załatwienia przez właściwe organy niższych stopni, powinny żądać od tych organów informacji o sposobie załatwienia.

§ 4. 1. Skargi i wnioski wnoszone są pisemnie, w drodze telegraficznej lub ustnie do protokołu.

2. Skarga i wniosek wniesione na piśmie powinny zawierać imię i nazwisko oraz adres wnoszącego.

3. Skarga (wniosek) nie zawierająca nazwiska i adresu podlega rozpatrzeniu tylko wówczas, gdy uzasadnia to interes społeczny. Decyduje w tej sprawie kierownik organu państwowego.

§ 5. Organ państwowy jest obowiązany potwierdzić złożenie skargi lub wniosku, jeżeli tego zażąda wnoszący.

§ 6. Wszystkie organy państwowe są obowiązane przeciwdziałać wszelkim próbom hamowania krytyki, groźbom i innym formom zastraszania osób zgłaszających skargi i wnioski lub dostarczających do publikacji materiały o znamionach skargi lub wniosku i dyskryminowaniu tych osób, jeżeli działały w granicach prawem dozwolonych.

§ 7. 1. Wnoszący skargę lub wniosek może zastrzec ujawnianie jego nazwiska lub adresu. Zastrzeżenie takie jest dla organu rozpatrującego skargę (wniosek) wiążące.

2. Kierownik organu nadrzędnego nad organem rozpatrującym skargę (wniosek) może pomimo zastrzeżenia (ust. 1) wyrazić zgodę na ujawnienie osobie zainteresowanej nazwiska i adresu wnoszącego skargę lub wniosek, jeżeli za ujawnieniem przemawia — z uwagi na stwierdzone znamiona oszczerstwa, zniesławienia lub zniewagi — słuszny interes tej osoby.

3. O zamierzonym zezwoleniu należy uprzedzić wnoszącego skargę (wniosek), zawiadamiając go pisemnie o terminie ujawnienia, które może nastąpić nie wcześniej niż po 14 dniach od daty doręczenia pisma. W razie nadesłania przez wnoszącego skargę (wniosek) przed upływem 14 dni dodatkowych wyjaśnień lub uzupełnień należy je rozpatrzyć przed wydaniem zezwolenia na ujawnienie nazwiska i adresu.

4. Zgoda na ujawnienie powinna być udzielona na piśmie i przesłana do wiadomości wnoszącemu skargę lub wniosek.

5. Przepisy ust. 1—4 nie mają zastosowania w wypadku, gdy przeciwko ich stosowaniu przemawia wzgląd na bezpieczeństwo Państwa.

§ 8. Wszystkie organy państwowe są obowiązane wykorzystywać materiały zawarte w skargach i wnioskach do ochrony interesu społecznego i słusznego interesu obywateli, likwidacji przyczyn skarg i usprawnienia swojej działalności.

Przyjmowanie skarg i wniosków.

§ 9. Skargi i wnioski wpływające do organu państwowego powinny być traktowane jako bardzo pilne i terminowe. Pisma, telegramy oraz notatki i protokoły (§ 10) w tych sprawach powinny być ewidencjonowane bez opóźnień i jak najszybciej kierowane do rozpatrzenia przez właściwą jednostkę organizacyjną.

§ 10. W razie zgłoszenia skargi lub wniosku ustnie pracownik przyjmujący zgłoszenie sporządza protokół; protokół podpisują wnoszący skargę (wniosek) i pracownik przyjmujący zgłoszenie.

§ 11. 1. Organy państwowe są obowiązane przyjmować obywateli w sprawach skarg i wniosków codziennie w oznaczonych godzinach pracy.

2. Kierownik organu państwowego lub upoważniony przez niego zastępca jest obowiązany przyjmować obywateli w sprawach skarg i wniosków co najmniej raz w tygodniu w ustalonych dniach i godzinach.

3. Godziny przyjęć powinny być dostosowane do potrzeb ludności, przy czym przynajmniej raz w tygodniu przyjęcia powinny odbywać się w ustalonym dniu po godzinach pracy.

§ 12. Informacje o dniach i godzinach przyjęć powinny być wywieszane w widocznym miejscu w siedzibie organu państwowego.

§ 13. Pracownik przyjmujący skargi i wnioski jest obowiązany uzyskiwać w toku przeprowadzonych rozmów z obywatelami dokładne wyjaśnienia stanu faktycznego sprawy w celu wniesienia do protokołu lub uzupełnienia składanego pisma oraz udzielać, zgodnie z art. 7 Kodeksu postępowania administracyjnego, niezbędnych wyjaśnień i wskazówek.

§ 14. 1. W przedsiębiorstwach uspołecznionego handlu i przemysłu gastronomicznego oraz usługowych zgłaszanie skarg i wniosków może być dokonywane przez wpisywanie do przeznaczonych do tego celu książki skarg i wniosków.

2. Książka skarg i wniosków powinna się znajdować w każdej placówce przedsiębiorstwa (ust. 1). Książka powinna być udostępniona obywatelom bez jakichkolwiek utrudnień

w ciągu całego dnia pracy placówki oraz bez wymagania stwierdzenia tożsamości obywateli zamierzających wpisać skargę lub wniosek.

3. Skargi i wnioski wpisane do książki, a nie załatwione pozytywnie przez kierownika placówki w ciągu 3 dni, podlegają niezwłocznemu przekazaniu dyrektorowi przedsiębiorstwa z podaniem przyczyny niezakończoności.

4. Właściwi ministrowie mogą ustalić, że przepisy ust. 1—4 stosuje się również do zakładów nie wymienionych w tych przepisach.

Rozpatrywanie i załatwianie skarg i wniosków.

§ 15. 1. Zgłoszone skargi i wnioski powinny być rozpatrywane i załatwiane z całą starannością, wnikliwie i terminowo przez właściwą jednostkę organizacyjną organu państwowego, do której zgodnie z przepisem § 2 ust. 4 skarga (wniosek) została przekazana w celu merytorycznego rozpatrzenia i załatwienia.

2. Załatwienie skargi (wniosku) polega na rozpatrzeniu wszystkich okoliczności sprawy, jej rozstrzygnięciu, wydaniu poleceń lub dokonaniu odpowiednich wystąpień, usunięciu stwierdzonych uchybień i przyczyn ich powstawania oraz zawiadomieniu w sposób wyczerpujący skarżącego (zgłaszającego wniosek) o wynikach rozpatrzenia, dokonanych rozstrzygnięciach, wydanych poleceniach i dokonanych wystąpieniach.

§ 16. Jeżeli z treści skargi lub wniosku nie można należyście ustalić ich przedmiotu, organ państwowy zażąda od wnoszącego skargę (wniosek) złożenia wyjaśnienia lub uzupełnienia w określonym — w zasadzie siedmiodniowym — terminie z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje pozostawienie skargi (wniosku) bez biegu.

§ 17. Jeżeli rozpatrzenie skargi lub wniosku wymaga uprzedniego zbadania i wyjaśnienia sprawy, niezbędne w tym celu materiały zbiera organ państwowy właściwy zgodnie z przepisem § 2 ust. 4 do merytorycznego rozpatrzenia i załatwienia skargi lub wniosku. Organy, do których zwrócono się o te materiały, są obowiązane udzielać odpowiedzi w wyznaczonym terminie, a w razie niemożności dotrzymania terminu zawiadomić o tym organ rozpatrujący skargę (wniosek), podając przyczynę opóźnienia i termin, w jakim materiały zostaną dostarczone.

§ 18. Jeżeli skarga lub wniosek dotyczy kilku spraw, podlegających rozpatrzeniu przez różne organy, organ państwowy, do którego wniesiono skargę lub wniosek, rozpatruje sprawy należące do jego właściwości, a pozostałe przekazuje w zasadzie niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni, właściwym organom, przesyłając odpis skargi (wniosku) oraz zawiadamiając o tym równocześnie wnoszącego skargę (wniosek).

§ 19. 1. Jeżeli w sprawie, której dotyczy skarga, została w toku postępowania administracyjnego wydana decyzja ostateczna, właściwy do rozpatrzenia skargi organ państwowy po jej rozpatrzeniu i uznaniu za uzasadnioną przekaże ją w zasadzie niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni, organowi właściwemu do wznowienia postępowania albo uchylecia lub zmiany decyzji.

2. Jeżeli sprawa, której rozpatrzenie i załatwienie normuje Kodeks postępowania administracyjnego, nie była i nie jest przedmiotem postępowania administracyjnego albo jeżeli w sprawie toczy się postępowanie, przekazanie (ust. 1) skargi właściwemu organowi powinno nastąpić w zasadzie niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni.

3. O przekazaniu skargi (ust. 1 i 2) organ państwowy zawiadamia wnoszącego skargę.

§ 20. 1. Organ właściwy do rozpatrzenia skargi nie może przekazać jej do załatwienia organowi niższego stopnia, jeżeli skarga zawiera zarzuty dotyczące działalności tego organu.

2. Skarga, dotycząca imiennie określonej osoby, nie może być przekazana tej osobie.

3. Skargę wniesioną do organu, którego działalności ona dotyczy, organ ten, jeżeli nie załatwia sprawy całkowicie pozytywnie dla skarżącego, powinien niezwłocznie przekazać organowi bezpośrednio wyższego stopnia lub sprawującemu bezpośrednio nadzór, zawiadamiając o tym jednocześnie wnoszącego skargę.

4. Osoba, która otrzymała skargę dotyczącą jej działalności, obowiązana jest przekazać ją niezwłocznie swojemu zwierzchnikowi.

§ 21. W toku rozpatrywania skargi lub wniosku należy w razie potrzeby zasięgać opinii właściwych organizacji politycznych, zawodowych, samorządowych, spółdzielczych i innych organizacji społecznych oraz organów samorządu robotniczego. Należy również w razie potrzeby uzyskiwać opinię organów kontroli państwowej, organów prokuratury oraz innych właściwych organów państwowych.

§ 22. 1. Skarga i wniosek, które nie wymagają zbierania dowodów, informacji lub wyjaśnień, powinny być rozpatrzone i załatwione w zasadzie niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni.

2. Skargi i wnioski, wymagające uzgodnień, porozumień lub przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego oraz badania akt powinny być rozpatrzone i załatwione najpóźniej w terminie 2 miesięcy od daty ich otrzymania.

3. W razie niezadowolenia w terminie określonym w ust. 2 stosuje się przepisy art. 33—35 Kodeksu postępowania administracyjnego.

§ 23. 1. Organ państwowy jest obowiązany zawiadomić wnoszącego skargę (wniosek) pisemnie o sposobie załatwienia skargi (wniosku).

2. Zawiadomienie powinno zawierać oznaczenie organu, od którego pochodzi, wskazanie, przez jaki organ i w jaki sposób sprawa została załatwiona lub wykorzystana, oraz podpis z podaniem imienia, nazwiska i stanowiska służbowego podpisującego. Zawiadomienie o negatywnym załatwieniu skargi powinno zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne, a wniosku — uzasadnienie faktyczne i w miarę możliwości prawne.

3. Zawiadomienie podpisuje kierownik (zastępca) organu państwowego lub upoważniony przez niego kierownik właściwej komórki organizacyjnej.

4. W razie zbiorowego wniesienia skargi (wniosku) organ państwowy może zbiorowo zawiadomić wnoszących skargę (wniosek) w sposób zapewniający, że zawiadomienie do nich dotrze (np. przez ogłoszenie w zakładzie pracy wnoszących, w biurze gromadzkim lub przez sołtysa).

§ 24. 1. Posłowie na Sejm i radni rad narodowych, którzy wnieśli we własnym imieniu albo przekazali do załatwienia skargi lub wnioski obywateli, powinni być zawiadomieni o sposobie załatwienia skargi lub wniosku w terminach ustalonych w § 22 ust. 1 i 2, przy czym w wypadku określonym w § 22 ust. 2 należy zawiadomić posła lub radnego w terminie 14 dni o stanie rozpatrzenia skargi lub wniosku.

2. Z zastrzeżeniem przepisu ust. 1 skarga lub wniosek przekazana do załatwienia przez posła lub radnego podlega załatwieniu na zasadach ogólnych.

§ 25. 1. Organ państwowy jest obowiązany zawiadomić redakcję prasową, radia, telewizji o sposobie załatwienia sprawy stanowiącej treść przesłanego temu organowi przez

redakcję artykułu, notatki lub innej opublikowanej wiadomości, posiadających znamiona skargi lub wniosku.

2. Organ państwowy jest obowiązany zawiadomić o sposobie załatwienia skargi lub wniosku redakcję prasową, radia, telewizji oraz organizacje, określone w § 1 ust. 3 pkt 1, które przekazały tę skargę lub wniosek organowi państwowemu i żądały takiego zawiadomienia.

Nadzór i kontrola nad rozpatrywaniem i załatwianiem skarg i wniosków.

§ 26. Prezes Rady Ministrów sprawuje ogólny nadzór nad przyjmowaniem, rozpatrywaniem i załatwianiem skarg i wniosków.

§ 27. 1. Nadzór nad rozpatrywaniem i załatwianiem skarg i wniosków przez ministerstwo, urząd centralny i zjednoczenie (jednostkę równorzędną) sprawuje minister, a nadzór bieżący — upoważniony przez ministra podsekretarz stanu.

2. Nadzór nad rozpatrywaniem i załatwianiem skarg i wniosków przez terenowe organy administracji państwowej nie podporządkowane radom narodowym sprawuje upoważniony podsekretarz stanu.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się do instytucji i innych państwowych jednostek organizacyjnych bezpośrednio podległych ministrowi.

§ 28. 1. Nadzór nad rozpatrywaniem i załatwianiem skarg i wniosków wnoszonych do:

- 1) prezydiów rad narodowych sprawuje prezydium rady narodowej wyższego stopnia,
- 2) organów administracyjnych prezydiów rad narodowych sprawuje prezydium rady narodowej oraz odpowiedni organ administracyjny prezydium rady narodowej wyższego stopnia, a w stosunku do organu administracyjnego prezydium wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej miasta wyłączonego z województwa) — właściwy minister,

a nadzór bieżący — przewodniczący prezydium rady narodowej.

2. Prezydium rady narodowej może poruczyć sprawowanie bieżącego nadzoru (ust. 1) zastępcy przewodniczącego lub sekretarzowi prezydium rady narodowej.

§ 29. 1. Nadzór nad rozpatrywaniem i załatwianiem skarg i wniosków w przedsiębiorstwach państwowych sprawuje dyrektor zjednoczenia (kierownik jednostki równorzędnej).

2. Nadzór bieżący (ust. 1) dyrektor zjednoczenia (kierownik jednostki równorzędnej) może powierzyć swemu zastępcy.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się do instytucji i innych państwowych jednostek organizacyjnych, nie objętych przepisem § 27 ust. 3, z tym że nadzór należy do kierownika organu bezpośrednio nadrzędnego nad tymi instytucjami i państwowymi jednostkami organizacyjnymi.

§ 30. 1. Organy państwowe sprawujące nadzór obowiązane są zapewnić systematyczną kontrolę prawidłowego i terminowego rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków przez organy podległe i nadzorowane.

2. Organy państwowe sprawujące nadzór dokonują okresowych analiz i ocen rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków przez organy podległe i nadzorowane, a w szczególności:

— kolegia ministerstw (urzędów centralnych) przeprowadzają co najmniej raz w roku analizę i ocenę rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków przez ministerstwo (urząd centralny), zjednoczenie (jednostkę równorzędną) i podległe bezpośrednio instytucje i inne państwowe jednostki organizacyjne oraz terenowe organy administracji państwowej nie podporządkowane radom narodowym,

— prezydium rad narodowych na posiedzeniach przeprowadzają co najmniej raz w roku analizę i ocenę rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków przez prezydium i jego organy administracyjne oraz przez prezydium rad narodowych bezpośrednio niższego stopnia i ich organy,

— zjednoczenia i jednostki równorzędne, instytucje i inne państwowe jednostki organizacyjne przeprowadzają co najmniej raz w roku analizę i ocenę rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków przez te jednostki oraz bezpośrednio podległe i nadzorowane przedsiębiorstwa i inne jednostki.

§ 31. 1. Prezydium wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw) rozpatrują okresowo na posiedzeniach sposób przyjmowania, rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków przez terenowe organy administracji państwowej nie podporządkowane radom narodowym i zgłaszają swoje uwagi i propozycje w tym przedmiocie właściwym ministrom i kierownikom urzędów centralnych.

2. Prezydium powiatowych rad narodowych (rad narodowych miast stanowiących powiaty) mogą dokonywać kontroli rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków przez terenowe organy administracji państwowej nie podporządkowane radom narodowym. Prezydium te zgłaszają swoje uwagi i propozycje w tym przedmiocie prezdydiom wojewódzkich rad narodowych.

§ 32. 1. Analizy i oceny, o których mowa w § 30 ust. 2, powinny być poprzedzone kontrolą w organach, których analiza i ocena dotyczy. Analizy powinny ustalać przyczyny skarg oraz wskazywać środki zmierzające do likwidacji tych przyczyn.

2. Prezydium rad narodowych powinny zapraszać do udziału w kontroli oraz dokonywaniu analizy i oceny zainteresowane komisje rad narodowych.

§ 33. 1. Przy przeprowadzaniu okresowych analiz i ocen rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków powinny być brane pod uwagę postulaty i problemy, wniesione w trybie skarg i wniosków przez posłów na Sejm i radnych rad narodowych.

2. Ministrowie powinni bez zwłoki reagować na uwagi i propozycje zgłoszone przez prezydium wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw) zgodnie z przepisem § 31. Uwagi te i propozycje powinny być brane pod uwagę przy dokonywaniu w ministerstwach i urzędach centralnych okresowych analiz i ocen rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków.

§ 34. Prezydium rad narodowych powinny przedkładać okresowo na sesje rad narodowych sprawozdania i wnioski wynikające z przeprowadzenia analiz i ocen, o których mowa w § 30 i 31.

§ 35. 1. W wyniku przeprowadzonych analiz i ocen właściwe organy państwowe obowiązane są podejmować środki zmierzające do likwidacji przyczyn skarg, usprawnienia pracy i realizacji słusznych wniosków ludności we własnym zakresie, jak też w drodze przedstawiania odpowiednich wniosków właściwym organom.

2. W razie stwierdzenia powtarzania się skarg i wniosków, dotyczących pewnego kręgu spraw lub ludzi albo określonego terenu, właściwy organ państwowy powinien nie-

zwłocznie zbadać problem i przedsięwziąć niezbędne środki dla jego rozwiązania.

Odpowiedzialność za właściwe i terminowe rozpatrywanie i załatwianie skarg i wniosków.

§ 36. 1. Kierownik organu państwowego odpowiada za właściwe i terminowe rozpatrywanie i załatwianie skarg i wniosków przez ten organ, a w szczególności za należytą organizację pracy oraz nadzór i kontrolę w tym zakresie.

2. Przepis ust. 1 stosuje się do kierownika właściwej komórki organizacyjnej organu państwowego w zakresie spraw załatwianych przez tę komórkę.

3. Pracownicy organu państwowego odpowiadają za właściwe i terminowe rozpatrywanie i załatwianie skarg i wniosków.

§ 37. Kierownik organu nadrzędnego odpowiada za nadzór oraz kontrolę nad działalnością podległych i nadzorowanych organów państwowych, związaną z rozpatrywaniem i załatwianiem skarg i wniosków, a także za zapewnienie systematycznej i okresowej analizy i oceny rozpatrywania skarg i wniosków, jak również wykorzystywanie wyników analiz i ocen.

Przepisy końcowe.

§ 38. 1. Minister Handlu Wewnętrznego w drodze zarządzenia ureguluje w sposób jednolity sprawę prowadzenia ksiązek skarg i wniosków oraz trybu zawiadamiania o załatwieniu skarg i wniosków w uspołecznionych placówkach handlu detalicznego i przemysłu gastronomicznego, bez względu na ich podporządkowanie.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do innych uspołecznionych przedsiębiorstw, a w szczególności przedsiębiorstw usługowych oraz ich placówek i zakładów, z tym że odpowiednie przepisy wyda dla przedsiębiorstw usługowych oraz ich placówek i zakładów Przewodniczący Komitetu Drobnej Wytwórczości, a dla innych przedsiębiorstw oraz ich placówek i zakładów — właściwy dla nich minister.

§ 39. Przepisy uchwały dotyczące ministrów i podsekretarzy stanu stosuje się odpowiednio do kierowników urzędów centralnych i ich zastępców.

§ 40. Organy centralne organizacji zawodowych, samorządowych, spółdzielczych i innych organizacji społecznych wydadzą, z zachowaniem zasad ustalonych w uchwale, szczegółowe przepisy regulujące przyjmowanie, rozpatrywanie i załatwianie skarg i wniosków przez organy tych organizacji w zakresie wykonywania przez nie czynności administracji państwowej.

§ 41. Wykonanie uchwały porucza się Prezesowi Rady Ministrów, właściwym ministrom oraz prezdydiom rad narodowych.

§ 42. Traci moc uchwała nr 357 Rady Ministrów z dnia 13 października 1960 r. w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków (Monitor Polski Nr 80, poz. 367).

§ 43. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 września 1971 r.

Prezes Rady Ministrów: *P. Jaroszewicz*